

der fra ældre Jordperioder. Men Spørgsmaalet om Vulkanernes Sammenhæng med Jordens Indre er paa det nøjeste forbundet med vidtrækkende geofysiske Problemer; og Opfattelsen af Vulkanismens Natur er derfor i Tidens Løb undergaaet store Ændringer, i Overensstemmelse med Geofysikernes Opfattelse af Jordklodens Bygning. Det afsluttende Kapitel, „Geschichte der vulkanologischen Anschauungen“, er et saare interessant Stykke Aandshistorie.

Sin Hovedstyrke har Bogen dog i den indgaaende Skildring af og systematiske Oversigt over de vulkanske Fænomener, der indtager de fleste af Bogens Kapitler. Forfatterens vidtrækkende Førstehaandskendskab, klare Virkelighedssans og Fremstillingsevne gør det muligt for ham at skildre de mange forskellige Vulkantyper, Udbrudsformer og vulkanske Eftervirkninger livfuldt og realistisk. Denne Haandbog giver ikke alene en rig og mangfoldig Viden om Vulkanismen, men bringer selve de vulkanske Fænomener frem for Læserens indre Blik. Forfatterens omfattende og indtrængende Erfaringsviden er i Virkeligheden Forudsætningen for hans fuldkomne Beherskelse af den vulkanologiske Litteratur.

Kapitlet om Vulkanernes geografiske Betydning indeholder en Rigdom af geomorfologiske, klimatologiske, plantegeografiske og kulturgeografiske Iagttagelser. Sappers velkendte Mangesidighed kommer her rigtig til sin Ret.

Meget værdifuld er den i X. Kapitel indeholdte fuldstændige Liste over alle Jordens 450 kendte virksomme Vulkaner med kortfattede Meddelelser om de historiske Udbrud.

En petrografisk Indledning til Værket er skrevet af Geologen Alfred Bergeat.

Benyttelsen af Litteraturhenvisningerne lettes ved et Forfatterregister. Dog vilde en samlet Litteraturfortegnelse have været gavnlig. — Paa S. 30 findes en lille sproglig Lapsus, idet Navnet paa den islandske Udbrudsspalte Eldgjá fejlagtig oversættes ved „alte Spalte“.

Illustrationerne er fortrinlige og velvalgte.

Gudmund Hatt.

Paul Soulier: Le Relief de la Terre. Ses origines Ses lois. Son évolution. (8°, 432 Sider, 68 Illustrationer i Teksten, 3 Plancher, Pris 39 francs), Félix Alcan, Paris 1925.

En Bog, der spænder over mange Emner: geologiske, geofysiske og geomorfologiske, og som indeholder en hel Del nye Hypoteser og Teorier.

Ifølge Forfatteren svarer Jordens Relief i mange Maader til Maanens Terrænformer med de ejendommelige Kratere. Naar man ikke

straks ser det, skyldes det, at Havene delvis skjuler det. Om Havene mener Soulier at have konstateret, at de tidligere har haft en langt større Udbredelse — i Særdeleshed i Dybden —, og det er hans Mening, at de efterhaanden helt vil forsvinde, og da vil Ligheden mellem Jorden og Maanen blive ganske anderledes iøjnefaldende. — Vulkanisme og Bjergkædedannelse skyldes efter Soulier udelukkende Infiltration af Vand i lavtliggende Lag (*couche orogenique*).

Det vilde have forøget Bogens Værdi, om den havde været forsynet med et Register. E. S.
